

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 307
van **CHRIS JANSSENS**
datum: 26 mei 2020

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

Geldtransfers naar Wallonië - Aangekondigde monitoring

Bijna drie jaar geleden - op 7 juli 2017 - werd de door de Vlaamse Regering bestelde studie 'Interregionale financiële stromen in België van 2000 tot 2020' opgeleverd door experts in de publieke financiën van de KU Leuven. De studie bevestigde de jaarlijkse welvaartsoverdracht van miljarden van Vlaanderen naar Wallonië. Tussen 2000 en 2020 zouden de financiële stromen richting het zuiden van het land schommelen tussen 6,1 en 7,1 miljard euro, wat neerkomt op 2590 euro netto per gezin per jaar. Voormalig minister-president Geert Bourgeois benadrukte dat de ontwikkeling van een monitoringsysteem in het bestek voor de studie was opgenomen, om zo beter zicht te krijgen op de evolutie van de transfers (antwoord op schriftelijke vraag nr. 399 van 1 september 2015).

Ter gelegenheid van een vraag van collega Stefaan Sintobin in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting van 24 oktober 2018 bevestigde toenmalig minister-president Bourgeois dat het departement Kanselarij en Bestuur jaarlijks een update zou laten uitvoeren van de berekening van de transfers. Dat zou dus gebeuren aan de hand van een rekenmodel waarbij data, die nodig zijn voor de regionale verdeling, voor input zullen zorgen en ook data over federale posten die moeten worden verdeeld.

In antwoord op schriftelijke vraag nr. 50 van 12 november 2018 van Stefaan Sintobin naar de initiatieven die inmiddels al werden genomen, liet minister-president Bourgeois weten dat "het Departement Kanselarij en Bestuur reeds het nodige bronnenmateriaal had ingezameld dat een update van het monitoringmodel voor de interregionale transfers, dat de naam "Moniflow" (MONitoring of Interregional fiscal FLOWs) kreeg, moet mogelijk maken". Weliswaar liet hij toen ook weten dat er nog geen geactualiseerde gegevens konden worden getrokken uit FANTASI, het microsimulatiemodel van de personenbelasting. Het model onderging toen blijkbaar immers "een revisie". "Als het opnieuw operationeel zal zijn, zullen de nodige data kunnen gegenereerd worden. Dat betekent meteen ook dat een update van het Moniflow-model dan gereed zal zijn. De update zal bekend gemaakt worden door middel van een korte analyse van de eventuele wijzigingen", luidde het.

Sinds de vragen van mijn fractie en de antwoorden erop werd er over het monitoringsysteem dat zicht zou moeten bieden op de evolutie van de transfers niets meer vernomen.

1. Wat is nu de stand van zaken in verband met het monitoringsysteem ('Moniflow') dat zicht moet geven op de evolutie van de transfers? Is dat inmiddels operationeel? Zo ja, sinds wanneer? Zo niet, waarom nog steeds niet?
2. Wanneer was de revisie van het microsimulatiemodel van de personenbelasting 'FANTASI', die eind 2018 door de voormalige minister-president als reden werd genoemd voor het toen nog niet operationeel zijn van het monitoringsysteem, gefinaliseerd?
3. Indien het monitoringsysteem operationeel is, welke resultaten kunnen er dan al worden voorgelegd inzake de evolutie van de geldstromen naar Wallonië en Brussel? Graag verkreeg ik ter zake actuele cijfers.
4. Waarom heeft de Vlaamse Regering de voorbije jaren nooit meer gecommuniceerd met betrekking tot dit monitoringsysteem of de resultaten ervan?
5. Op welke wijze zal deze Vlaamse Regering politiek verder ijveren voor de stopzetting van deze eenzijdige en gedwongen diefstal van Vlaamse welvaart?
6. Op welke wijze zullen deze miljardentransfers naar Wallonië door de Vlaamse Regering als hefboom of argument gebruikt worden in andere communautaire dossiers?
7. Welke andere initiatieven zal de Vlaamse Regering in dit verband nog nemen?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 307 van 26 mei 2020

van **CHRIS JANSSENS**

1. Bij de oplevering van de studie over de 'Interregionale financiële stromen in België: 2000-2020' in juli 2017 werd inderdaad ook een monitor ('Moniflow') opgeleverd die mits de nodige invulling van macro-economische parameters toelaat het verloop van de transfers in de toekomst op te volgen. Deze monitor is operationeel sinds mei 2019.
2. In het najaar van 2019 berichtte het team van prof. Decoster (KUL) dat het verder werkte aan het FANTASI-model ten behoeve van het departement Financiën en Begroting. Vanaf 2020 kan de nodige output geleverd worden voor de voeding van de monitor van de transfers.
3. In april-mei 2019 werd aan een update gewerkt. Een eerste ontwerp leerde dat de uitgaande financiële stroom vanuit het Vlaamse Gewest naar de andere gewesten 6.580 miljoen euro bedroeg in 2018 (in werkelijke prijzen en afgetoetst aan het Vlaamse bevolkingsaandeel). Deze zou licht toenemen tot 6.599 miljoen euro en nadien sterker stijgen, tot 6.743 miljoen euro in 2020 en 6.943 miljoen euro in 2021. Bij nazicht bleek echter dat bij de diverse berekeningen een aantal cijfers niet klopten en dat een aantal zaken herberekend moesten worden. Dit ontwerp was met andere woorden niet klaar voor uitgave.
Een belangrijke algemene vaststelling uit het basisrapport blijft wel dat de financiële stromen (uitgaand voor het Vlaamse en Brusselse Gewest; inkomend voor het Waalse Gewest) afnemen tussen 2018 en 2021 als we ze uitdrukken in verhouding tot het (Belgische) bbp, zij het degressief.

Momenteel wordt gewerkt aan een tweede -volwaardige- update. Onder voorbehoud van de beschikbaarheid van betrouwbare broncijfers in het licht van de Corona-crisis zouden resultaten in het najaar beschikbaar moeten zijn.
4. Het niet eerder beschikbaar maken van een update is te wijten aan een samenloop van factoren, zoals enkele te herbekijken berekeningen, de aanpassingen aan het FANTASI-model. De update van 2019 wees niet op spectaculair afwijkende resultaten in vergelijking met de basisstudie en kwam er in de sperperiode van de verkiezingen. De politieke energie ging na de verkiezingen en bij het uitbreken van Covid-19 naar andere zaken.
- 5-7. De financiering van de gemeenschappen en gewesten in ons land is een complexe materie. Het transfermechanisme van en naar de verschillende gemeenschappen en gewesten, maar ook de directe en indirecte transferten richting Entiteit I (federale overheid en sociale zekerheid) behoren tot het federale beleidsniveau. De federale overheid bepaalt de ontvangsten, vooral door middel van diverse dotaties en belastingen. De federale overheid bepaalt ook de uitgavenbevoegdheden. De afbouw of afschaffing van de transfers is bijgevolg afhankelijk van het federaal beleid, in casu van een staatshervorming. Dit is met andere woorden geen hefboom in handen van de Vlaamse Regering.